

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

A6-0186/2008

15.5.2008

POROČILO

o izvajanju evropske varnostne strategije in EVOP
(2008/2003(INI))

Odbor za zunanje zadeve

Poročevalec: Helmut Kuhne

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	13
MANJŠINSKO MNENJE	17
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	18

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o izvajanju evropske varnostne strategije in EVOP (2008/2003(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju evropske varnostne strategije, ki jo je sprejel Evropski svet 12. decembra 2003,
- ob upoštevanju lizbonske pogodbe, ki je bila podpisana v Lizboni 13. decembra 2007,
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 14. decembra 2007,
- ob upoštevanju poročil predsedstva Sveta EU o evropski varnostni in obrambni politiki (EVOP) z 18. junija in 11. decembra 2007,
- ob upoštevanju skupnega srečanja obrambnih ministrov in ministrov za razvoj EU 19. in 20. novembra 2007,
- ob upoštevanju sklepov srečanja Sveta EU 19. in 20. novembra 2007 o varnosti in razvoju ter o EVOP,
- ob upoštevanju madridskega poročila, ki ga je študijska skupina za človekovo varnost (ang. *Human Security Study Group*) objavila 8. novembra 2007,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. aprila 2005 o evropski varnostni strategiji¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. novembra 2006 o izvajanju evropske varnostne strategije v okviru EVOP²,
- ob upoštevanju skupne strategije EU-Afrika, sprejete v Lizboni 9. decembra 2007, in ob upoštevanju, da je bil 1. marca 2008 general Pierre-Michel Joana imenovan za posebnega svetovalca za afriške zmogljivosti za vzdrževanje miru,
- ob upoštevanju resolucije z dne 27. septembra 2007 o operaciji EVOP v Čadu in Srednjeafriški republiki³,
- ob upoštevanju člena 45 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A6-0186/2008),

Splošni vidiki

- A. ker je Svet leta 2007 in v začetku leta 2008 sprejel pomembne operativne odločitve na področju EVOP in glede izvajanja evropske varnostne strategije, vključno z

---

¹ UL C 33 E, 9.2.2006, str. 580.

² UL C 314 E, 21.12.2006, str. 334.

³ Sprejeta besedila, P6_TA(2007)0419.

- a. začetkom policijske misije EVOP v Afganistanu (EUPOL Afganistan);
  - b. odločitvijo o začetku vojaške operacije EVOP v Čadu/Srednjeafriški republiki;
  - c. preoblikovanjem in zmanjšanjem števila enot EUFOR Althea v Bosni in Hercegovini;
  - d. pripravami za civilno misijo EVOP na Kosovu;
  - e. pripravami na misijo za reformo varnostnega sektorja v Gvineji Bissau,
- B. ker je bil leta 2007 in v začetku leta 2008 dosežen nadaljnji razvoj na področju zmogljivosti EVOP in izvajanja evropske varnostne strategije, vključno s
- a. sprejetjem novega civilnega globalnega cilja 2010;
  - b. oblikovanjem civilnih zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij (CPCC) v okviru sekretariata Sveta;
  - c. doseganjem operativne zmogljivosti operativnega centra EU;
  - d. doseganjem popolne operativne zmogljivosti, da se z uporabo bojnih skupin hitro in sočasno začneta izvajati dve vojaški operaciji EVOP,
- C. ker je v letu 2007 in v začetku leta 2008 prišlo tudi do nenehnih primanjkljajev na področju EVOP in pri izvajanju evropske varnostne strategije, vključno s
- a. pomanjkanjem civilnih mirovniških enot EU, ki jih Evropski parlament zahteva od leta 2000, ter zmogljivosti za civilno zaščito in humanitarno pomoč, ki so omenjene v številnih dokumentih Komisije in Sveta od katastrofe zaradi cunamija leta 2004;
  - b. zamudami pri dobavi in naraščajočimi stroški, povezanimi z nujno potrebnimi zmogljivostmi za zračni prevoz na dolge razdalje z vojaškim transportnim letalom Airbus A400M;
  - c. neravnotežjem med prispevki držav članic, kar zadeva imenovanje osebja v misije EVOP, s čimer se omejujejo zmogljivosti EU za krizno upravljanje;
  - d. težavami pri pritegnitvi zadostnega števila policistov za misijo v Afganistanu zaradi varnostnih zadržkov in pomanjkanja možnosti poklicnega napredovanja po njihovi vrnitvi;
  - e. zamudami pri začetku misije EVOP v Čadu/Srednjeafriški republiki, zaradi neuspešnih konferenc za oblikovanje sil, zlasti kar zadeva pomanjkanje helikopterjev;
  - f. dosedanjo neuspešnostjo, da bi podpisali tehnične sporazume, ki sta jih EU in Nato pripravila, da bi zagotovila usklajevanje na Kosovu med KFOR in morebitno prihodnjo misijo EVOP ter v Afganistanu med EUPOL in ISAF, zaradi nasprotovanja Turčije,

- D. ker bo lizbonska pogodba uvedla večje novosti na področju EVOP,
- E. ker si je treba nenehno prizadevati za preprečevanje podvajanja in za povečanje interoperabilnosti znotraj EU in ker sta najučinkovitejša načina za to delitev in združevanje obrambnih sredstev, da se kar najbolj poveča obrambna zmogljivost Evrope,
- 1. ponovno potrjuje sklepe iz prejšnjih resolucij Parlamenta, ki se nanašajo na evropsko varnostno strategijo in EVOP, in zato meni, da jih tukaj ni treba ponavljati;

Lizbonska pogodba

- 2. pozdravlja podpis lizbonske pogodbe, ki bo vpeljala večje novosti na področju EVOP, zlasti s krepitvijo urada visokega predstavnika, oblikovanjem evropske službe za zunanjepolitično delovanje, uvedbo člena o medsebojni obrambni pomoči, solidarnostno klavzulo, stalnim strukturiranim sodelovanjem na področju obrambe ter z razširitvijo petersberških nalog; upa, da bodo vse države članice uspešno in pravočasno zaključile postopek ratifikacije; čestita državam članicam, ki so že ratificirale lizbonsko pogodbo; poudarja, da bo Parlament izpolnjeval svoje pristojnosti v skladu z veljavno pogodbo in pozorno spremljal izvajanje vseh novosti;
- 3. prosi zadevne države članice, naj preučijo možnost in možne učinke združevanja obstoječih večnacionalnih sil, kot so Eurocorps, Eurofor, Euromarfor, evropske orožniške sile, špansko-italijanske amfibijske sile, evropska zračna skupina, evropska zračna usklajevalna celica v Eindhovnu, večnacionalni usklajevalni center za ladijske prevoze v Atenah ter vse sile in strukture, pomembne za operacije EVOP, v stalno strukturirano sodelovanje, kot je predvideno v lizbonski pogodbi;

Ocenjevanje in dopolnjevanje evropske varnostne strategije

- 4. vabi visokega predstavnika, naj v beli knjigi oceni dosežen napredek in morebitne pomanjkljivosti pri izvajanju evropske varnostne strategije od leta 2003, vključno z izkušnjami, pridobljenimi v operacijah EVOP; povezavo med notranjimi in zunanjimi varnostnimi vidiki (boj proti terorizmu), varovanjem meja in kritične infrastrukture, tudi zaščito pred računalniškimi napadi, varnostjo oskrbe z energijo kot izzivom, s katerim so soočena civilna, gospodarska, tehnična in diplomatska prizadevanja, nerešenimi regionalnimi spori v soseščini EU, tj. v Pridnestrju, Abhaziji, Južni Osetiji in Gorskem Karabahu, humanitarnimi in varnostnimi izzivi na afriški celine posledicami podnebnih sprememb in naravnih nesreč za civilno zaščito in človekovo varnosti ter širitvijo orožja za množično uničevanje; nadalje ga poziva, naj oceni, ali so te grožnje, tveganja in izzivi neposredno pomembni za široko razumevanje evropske varnosti ali le vsebujejo varnostno razsežnost;
- 5. poziva visokega predstavnika, naj v belo knjigo vključi predloge za izboljšanje in dopolnitev evropske varnostne strategije, na primer opredelitev skupnih evropskih varnostnih interesov in meril za začetek misij EVOP; nadalje ga vabi, naj opredeli nove cilje za civilne in vojaške zmogljivosti (vključno s strukturami za poveljevanje in nadzor ter prevoz vseh evropskih akterjev pri kriznem upravljanju, za namene EVOP in

pomoči pri nesrečah) ter naj premisli o posledicah lizbonske pogodbe, kar zadeva EVOP in predloge za novo partnerstvo EU-Nato;

6. poziva visokega predstavnika, naj se v beli knjigi ukvarja tudi z vprašanjem „opozoril“; čeprav je to vprašanje s področja nacionalne suverenosti vsake države članice, meni, da jih je treba uskladiti, da se zagotovi varnost različnih sil držav članic, ki delujejo na terenu;
7. meni, da bi morala biti takšna bela knjiga podlaga za širšo politično razpravo v javnosti, zlasti zato, ker evropska varnostna strategija opredeljuje temeljne vrednote in cilje Unije ter ponazarja, za kaj si prizadeva; poudarja, da je treba prihodnjo oceno evropske varnostne strategije izvesti ob večji demokratični odgovornosti in jo je torej treba pripraviti ob tesnem posvetovanju z vsemi institucijami EU, tudi z Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti;

Civilno krizno upravljanje in civilna zaščita

8. pozdravlja novi civilni glavni cilj 2010, ki je bil postavljen 1. januarja 2008 in upošteva izkušnje, pridobljene v predhodnih civilnih misijah EVOP;
9. pozdravlja oblikovanje civilnih zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij (CPCC) v okviru sekretariata Sveta, ki bodo služile kot civilni ustreznik operativnemu štabu EU in bodo zagotavljale pomoč in podporo pri načrtovanju in izvajanju civilnih misij EVOP, s čimer se bo zagotovila civilna linija poveljevanja; poziva, naj se tovrstno ravnotežje odraža v vlogi in upravni strukturi civilno-vojaške celice;
10. poziva Komisijo, naj preuči možnosti za primernejše organizacijsko okolje, kot bi bila denimo specializirana enota znotraj Evropske službe za zunanje politično delovanje, da se zagotovi skladnejši in izčrpen pristop k civilnemu kriznemu upravljanju ter se tako premosti institucionalne razlike in omogoči boljše usklajevanje notranjih instrumentov EU ter sodelovanje med EU in zunanjimi ter nevladnimi organizacijami;
11. poziva Svet, naj na podlagi nezadovoljivega načrtovanja in napotitve EUPOL v Afganistan opravi takojšen pregled vidikov odločanja, financiranja in napotitve civilnih misij EVOP ter naj poda oprijemljive predloge, zasnovane tako, da se prepreči morebitna ponovitev takšnih razmer v prihodnosti;
12. priznava prizadevanja držav članic, da dajo na razpolago osebje za civilne misije EVOP na področjih civilne zaščite, spremljanja in podpore posebnemu predstavniku EU ter podpore misijam; opaža pa nenehen primanjkljaj na področjih policije, pravne države in civilne uprave; poudarja pomen dajanja na razpolago sposobnega in visoko strokovno usposobljenega osebja za misije EVOP;
13. pozivata Komisijo in Svet, naj ko je razmejitev med pristojnostmi dveh institucij zabrisana, povečata medsebojno sodelovanje na področju civilnih misij EVOP in mejnih misij EU; meni, da bi morala Evropska služba za zunanje politično delovanje iz lizbonske pogodbe to olajšati; meni pa, da bi kljub veljavnosti lizbonske pogodbe lahko vseeno prišlo do sporov o pristojnosti, ki bi zahtevali odločitev visokega predstavnika;

14. poziva države članice, naj redno pregledujejo razpoložljivost osebja za civilne misije EVOP ter naj zberejo pristojne nacionalne organe, da bi določili nacionalne akcijske načrte, kar zadeva mogoči prispevek, kot v primeru Finske, vključno z oblikovanjem postopkov za zavarovanje možnosti poklicnega napredovanja udeležencev v tovrstnih misijah ter z ustreznim upoštevanjem resolucije varnostnega sveta Združenih narodov 1325 (2000) o zastopanosti žensk v mehanizmih za preprečevanje, upravljanje in reševanje konfliktov; nadalje poziva, naj se oblikuje posebno usposabljanje, kar zadeva zaščito otrok, v skladu s smernicami EU o otrocih v oboroženih spopadih;
15. meni, da je pomembno krepiti civilne zmogljivosti za reševanje konfliktov; zato poziva Komisijo in Svet, naj ustanovita civilne mirovne enote EU za krizno upravljanje in preprečevanje konfliktov, kot to zahteva Evropski parlament;
16. opazuje, da se ekipa za civilno odzivanje, ki je dragocen instrument, ne uporablja, in obžaluje, da so bili strokovnjaki iz te ekipe napoteni skoraj izključno posamično in ne v obliki ekipe, kot je bilo predvideno in za kar so bili usposobljeni;
17. pozdravlja prenavo odločbe Sveta z 8. novembra 2007 in sporočilo Komisije s 5. marca 2008 o vzpostavitvi mehanizma Skupnosti na področju civilne zaščite in vzpostavitve finančnega instrumenta za civilno zaščito, ki je zasnovan tako, da bi izboljšal mobilizacijo in usklajevanje na področju pomoči s civilno zaščito v primeru hujših izrednih razmer v EU ali zunaj nje;

Človekova varnost in varnostna razsežnost razvojne politike

18. opozarja Svet, da je v skladu z mednarodnim pravom odgovoren zagotoviti, da je vse civilno in vojaško osebje popolnoma usposobljeno v skladu z mednarodnimi humanitarnimi standardi ter da se ustrezne smernice revidirajo in razvijajo, da se zagotovi spoštovanje lokalnega prebivalstva, kultur in enakosti spolov;
19. opozarja na pomembnost človekovih pravic in vključevanja načela enakosti spolov ter poziva k imenovanju večjega števila kandidatke na vodilne upravne položaje v skupni zunanji in varnostni politiki/EVOP, tudi na položaje posebnih predstavnikov EU in pa v operacijah EVOP na splošno;
20. poziva države članice, naj še naprej delujejo v smeri mednarodne prepovedi kasetnega streliva, nadalje razvijajo načine za odkrivanje in uničevanje neeksploziranih ubojnih sredstev, zagotavljajo finančno in tehnično pomoč prizadetim državam ter naj še naprej delujejo v smeri sklenitve sklenitvi sedanjih pogajanj o okrepitvi svetovne prepovedi protipehotnih min, svetovne prepovedi orožja z uranom ter svetovnega nadzora nad prometom s konvencionalnim orožjem; ob upoštevanju tega šteje za neprijetno, da Kodeks ravnanja EU glede trgovine z orožjem, kljub temu, da bo v letu 2008 star že deset let, še vedno ni pravno zavezujoč, ter da se zdi, da se nenadzorovan izvoz orožja iz držav članic EU neovirano nadaljuje, celo vladam v državah, v katerih EU začneja misije EVOP ali preučuje tovrstne možnosti; nadalje opazuje nevarnost, da bi lahko prišlo do prometa z orožjem v EU preko tistih držav članic, ki imajo manj strog nadzor nad izvozom v tretje države in/ali z neodgovorno prožno uporabo mednarodnih uvoznih potrdil; zato poudarja, da je pomembno, da vse države članice uporabljajo najvišje standarde v zvezi z nadzorom nad izvozom orožja, da se prepreči, da bi orožje EU

zaostrovalo konflikte;

21. ponovno potrjuje svojo zaskrbljenost zaradi širjenja orožja malega kalibra in lahkega strelnega orožja, ki povzročata nepotrebno človeško trpljenje, prispevata k zaostrovanju oboroženih spopadov in nestabilnosti, omogočata terorizem, spodkopava trajnostni razvoj, dobro upravljanje in pravno državo ter pripomoreta k resnim kršitvam človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava; meni, da mora postati ustrezna vključitev strategij nadzora in zmanjševanja orožja malega kalibra in lahkega strelnega orožja sestavni del mednarodnih programov, namenjenih preprečevanju sporov in vzpostavitvi miru po končanih konfliktih; poziva države članice, Svet in Komisijo, naj prepričajo vlade k sprejemu zavezujočih določb za nadzor orožja majhnega kalibra in lahko orožje (vključno s prodajo in prenosom) s pomočjo mednarodne, regionalne in nacionalne zakonodaje;
22. poudarja, da mora Evropska unija prevzeti pobudo pri krepitvi mednarodnega režima spremljanja orožja in s tem prispevati h krepitvi učinkovitega multilateralizma znotraj mednarodnega reda; nadalje opaža ujemanje prizadevanj za vključevanje vidikov neširjenja v sosedsko politiko Evropske unije s splošnim strateškim ciljem izgradnje varnosti v sosedstvu Unije;
23. meni, da bi morale biti razorožitev, demobilizacija in ponovna integracija sestavni del operacij EVOP, ter poziva Svet, naj v mandat operacij EVOP, kjer je to primerno, vključi uničenje ali varno shranjevanje oddanega orožja in preprečevanje nezakonite trgovine z njim, kar so pokazale izkušnje, pridobljene z misijo Nata SFOR/EUFOR Althea v Bosni;
24. pozdravlja prvo skupno srečanje obrambnih ministrov in ministrov za razvoj EU 19. novembra 2007, kar je bil pomemben korak pri pregledu težav, s katerimi se srečujejo države v razvoju, in s čimer se je okrepila skladnost in doslednost kratkoročnih ukrepov EU na področju varnosti ter dolgoročnih ukrepov na področju razvoja zadevnih držav; pozdravlja tudi sklepe Sveta o varnosti in razvoju z 19. novembra 2007, zlasti poudarek, ki je bil dan na analize konfliktov in na občutljivost konfliktnih razmer, ter spodbuja Komisijo in Svet, naj izvršujeta te sklepe;
25. poziva Svet, naj preuči možnosti za ustanovitev enotnih civilno-vojaških odzivnih sil za varnost ljudi za izvrševanje operacij za varnost ljudi in v katere bi bilo vključenih približno 15000 ljudi, od katerih bi bila najmanj tretjina civilnih strokovnjakov (kot so policisti, nadzorniki človekovih pravic, strokovnjaki s področja razvoja in humanitarnega področja ter uradniki); meni, da bi sile, ki bi temeljile na obstoječih strukturah EVOP lahko bile sestavljene iz že razporejenih enot in civilnih zmogljivosti, ki so jih države članice že dale na razpolago (kot denimo zmogljivosti, ki so bile dane na razpolago v okviru vojaških in civilnih globalnih ciljev ter ekip za civilno odzivanje) in bi lahko vključevale tudi prostovoljno službo za humanitarno varnost, ki bi združevala civilne mirovne sile, ki jih predlaga Parlament, in Evropski prostovoljski zbor za humanitarno pomoč iz lizbonske pogodbe;
26. meni, da je treba na 40. obletnico podpisa sporazuma o neširjenju jedrskega orožja 1. julija 2008 gledati kot na priložnost za EU, da v svoji strategiji o orožju za množično uničevanje podpre potrebo po jedrskem razoroževanju, ob upoštevanju pripravljalnih

odborov za prihodnjo konferenco za revizijo sporazuma o neširjenju jedrskega orožja; ponovno poudarja svoje mnenje, da to vključuje potrebo po tem, da "priznane" jedrske sile dajejo pobude za razoroževanje, da postane Evropa območje brez jedrskega orožja, ter da se sklene svetovna konvencija, ki bo prepovedovala jedrsko orožje;

Diplomatska vloga EU v zvezi z iranskim jedrskim programom

27. poudarja vodilno diplomatsko vlogo, ki jo ima EU v zvezi z iranskim jedrskim programom, ki ne vključuje le visokega predstavnika, ki nastopa v imenu EU in EU3 (Francija, Nemčija in Združeno kraljestvo), temveč tudi ZDA, Rusijo in Kitajsko, ki združujejo različne interese in pristope pri zasledovanju enotnega cilja; ponovno poudarja, da tveganje širitve, ki obstaja v zvezi z iranskim jedrskim programom, za EU in mednarodno skupnost ostaja vir resne zaskrbljenosti; v zvezi s tem opozarja na svojo resolucijo z 31. januarja 2008 o Iranu¹ in podpira resolucijo varnostnega sveta Združenih narodov 1803 (2008) s 3. marca 2008;
28. ob upoštevanju diplomatskega uspeha v pogajanjih s Severno Korejo poziva ZDA, naj se pridružijo EU-3 pri neposrednih pogajanjih z Iranom, saj imajo ZDA možnost ponuditi dodatne spodbude, kot so varnostna zagotovila;

Transport, komunikacije in obveščevalna dejavnost

29. obžaluje zamude pri dobavi in naraščajoče stroške letala A400M za prevoz na dolge razdalje ter pomanjkanje razpoložljivih in operativnih helikopterjev za prevoz na kratke razdalje;
30. podpira delo Evropske obrambne agencije na področju strateškega transporta ter poziva države članice, naj storijo več, da bi zapolnile primanjkljaj; pozdravlja začasne ukrepe, kot je strateški zračni most SALIS (ang. *Strategic Airlift Interim Solution*), in spodbuja razvoj operativnega koncepta za zbiranje zmogljivosti;
31. pozdravlja britanski predlog o delitvi podatkov o razpoložljivosti helikopterjev za misije EU, da bi se tako dosegla boljša usklajenost flot;
32. pozdravlja francosko-nemški projekt težkega transportnega helikopterja, vendar se tudi zaveda večplastnih razlogov za pomanjkanje razpoložljivih in operativnih helikopterjev, kar je predvsem povezano z visokimi stroški ur letenja in vzdrževanja; poziva Svet, naj preuči možnosti za premostitev vrzeli v bližnji prihodnosti, bodisi s skupnim ukrepanjem ali z dajanjem podpore eni državi članici pri obnovi in nadgradnji helikopterjev ruske izgradnje ter pri ustanovitvi helikopterskih centrov za usposabljanje; ponavlja, da ena od glavnih ovir za posodobitev in preoblikovanje evropskih sil, da bodo sposobne učinkovito se spopadati z varnostnimi izzivi 21. stoletja ni raven porabe za namene obrambe, temveč pomanjkljivo sodelovanje, pomanjkanje jasne delitve dela in specializacije, podvajanje in razdrobljenost proizvodnje in javnega naročanja orožja, kar povečuje tveganje, da med vojskami ne bo medoperabilnosti; vseeno poziva države članice, naj predvidijo povečanje obrambnih odhodkov za oprijemljiv namen, da bodo lahko pridobljene helikopterje učinkovito uporabljale;
33. poziva Svet in Komisijo, naj Parlament obveščata o sedanjih pobudah za odpravljanje

vrzeli v zmogljivostih na bistvenih področjih, kot so helikopterji in enote za zdravstveno podporo, ter naj podata skupne finančne predloge za zagotovljen dostop do tovrstnih zmogljivosti, tako za humanitarne namene kot za namene EVOP;

34. pozdravlja projekt Evropske obrambne agencije za programsko definirane zveze, ki imajo potencial za izboljšanje komunikacij med civilnimi in vojaškimi organi v primeru izrednih razmer;
35. poziva države članice, naj prek skupnega situacijskega centra EU povečajo izmenjavo obveščevalnih podatkov; meni, da je treba upoštevati posebne ukrepe o novih grožnjah, ki jih evropska varnostna strategija ne vključuje, na primer zanesljivost oskrbe z energijo in varnostne posledice podnebnih sprememb;

Vojaške zmogljivosti

36. meni, da so bojne skupine instrument, ki pomaga državam članicam preoblikovati njihove oborožene sile, okrepi interoperabilnost in vzpostavi skupno strateško kulturo na področju obrambe; ugotavlja, da bojne skupine doslej še niso bile uporabljene, med drugim zaradi ozko opredeljenih pogojev za njihovo napotitev, in obžaluje dejstvo, da sedanji koncept bojnih skupin potemtakem ni rešil težave z oblikovanjem sil za konkretne operacije; meni, da je nujno potrebna razjasnitev, da se prepreči potratno prekrivanje izgradnje vojaških struktur;
37. se zadeva dejstva, da je ustvarjanje sil zlasti vprašanje politične volje in skupne ocene; poziva Svet, naj preuči možnosti za izboljšanje oblikovanja sil, na primer z nadaljnjim razvojem koncepta bojnih skupin, ki bi vodil k večjim skupnim stalnim skupinam EU za ukrepanje, ali prek obsežnejšega nabora razpoložljivih zmogljivosti v okviru glavnega cilja, da bi bilo mogoče hitro oblikovati sile, ki bi ustrezale okoliščinam misije;
38. poziva, naj se v okviru operativnega centra EU oblikuje stalna načrtovalna in operativna zmogljivost za izvajanje vojaških operacij EVOP;
39. predlaga, naj se Eurocorps kot stalne sile umestijo pod poveljstvo EU, in vabi države članice, naj k temu prispevajo;
40. poziva k nenehnemu izboljševanju interoperabilnosti med nacionalnimi oboroženimi silami EU; obžaluje sedanjo raznovrstnost pri usposabljanju in opremljanju med različnimi oboroženimi silami držav članic ter poziva k uvedbi vojaškega programa Erasmus, ki bi zajemal skupno usposabljanje za vojaške osebe, ki bi jih bilo mogoče napotiti na operacije;
41. opozarja, da je uspeh operacij EVOP odvisen od tega, ali je vojaško osebje primerno opremljeno in je zanj ustrezno poskrbljeno; poziva Svet, naj oblikuje ustrezne skupne standarde za zdravstveno varstvo in delujoče socialno varstvo; meni, da bi takšni skupni standardi in redna izmenjava najboljših praks, ki bi jo usklajevalo na primer vojaško osebje EU, podprli posamezne države članice pri razvijanju svojih zmogljivosti in jim sčasoma pomagalo zagotoviti zmogljive sile;
42. obžaluje, da je bila Evropska obrambna agencija ustanovljena prepozno, da bi preprečila

nastanek treh različnih nacionalnih programov na področju zrakoplova brez posadke namesto enega samega evropskega, to je omogočilo nekaterim podjetjem, da sodelujejo pri več kot enem projektu in si tako večkrat prisvojijo denar davkoplačevalcev, Evropski obrambni agenciji pa ni preostalo drugega, kot da deluje za uvrstitev zrakoplovov brez posadke v reguliran zračni prostor; izjavlja, da daje prednost enotnemu evropskemu satelitskemu projektu, bodisi na obveščevalnem ali komunikacijskem področju;

43. pozdravlja obrambni sveženj Komisije, zlasti predloga direktive na področju javnih naročil za obrambo in direktive na področju prometa z obrambno opremo znotraj Skupnosti; meni, da gre za nujne korake, s katerimi se za vojaško osebje držav in EU zagotovi kar najboljšo interoperabilno opremo;
44. pozdravlja sklepe usmerjevalnega odbora Evropske obrambne agencije s 14. maja 2007, zlasti tiste, ki pozivajo k zmanjšanju odvisnosti od neevropskih virov, ko gre za ključne obrambne tehnologije, in poudarjajo, da mora EU uživati avtonomnost in operativno suverenost;

Financiranje EVOP – misije

45. poudarja, da rastoča vloga EU, zlasti prek civilnih misij EVOP, ustvarja povpraševanje po vedno večjem proračunu za skupno zunanjo in varnostno politiko in torej zahteva večji in pravočasnejši tok informacij od Sveta, da se Parlamentu omogoči, da pripravi svoje odločitve o letnem proračunu;
46. poziva Svet in Komisijo, naj razvijeta predloge, ki bodo omogočili, da prožne postopke javnih naročil za civilne misije EVOP – te zelo pogosto zahtevajo hitro odločanje – preučijo Parlament, Svet in Komisija ter se o njih sporazumejo; pozdravlja dejstvo, da je Komisija svoja usposabljanja o postopkih javnega naročanja in finančnih postopkih nedavno odprla za osebje z misij EVOP;
47. obžaluje, da so določbe iz člena 28 Pogodbe EU v zvezi s hitrim financiranjem dejavnosti EVOP zunaj proračuna EU po nepotrebnem zapletene; vztraja pri celovitem izvajanju medinstitucionalnega sporazuma o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju z dne 17. maja 2006 ter strukturiranega dialoga med Svetom in Parlamentom, ki je predviden v tem sporazumu; dolgoročno poziva, naj se mehanizem Athena premesti v proračun za skupno zunanjo in varnostno politiko ter naj obenem ohrani svojo prožnost;
48. poziva, da se v okviru finančne perspektive 2007-2013 opravi vmesni pregled, kar zadeva doslednost in dopolnjevanje pri uporabi zunanjih instrumentov EU (proračun za skupno zunanjo in varnostno politiko, instrument za stabilnost, instrument za razvojno sodelovanje in instrument evropske sosedске politike) pri celi vrsti ukrepov EU za krizno upravljanje (vojaških in civilnih);

EVOP in parlamentarni nadzor

49. poudarja, da je Evropski parlament preko svojih stikov z nacionalnimi parlamenti (konferenca predsednikov odborov za zunanje zadeve, konferenca predsednikov

odborov za obrambo, parlamentarna skupščina Nata) in prek prihodnjega izvajanja protokola k lizbonski pogodbi o vlogi nacionalnih parlamentov legitimni organ na evropski ravni, ki bi moral izvajati parlamentarno preverjanje, spremljanje in nadzor EVOP;

50. v luči novih možnosti na področju skupne zunanje in varnostne politike ter evropske varnostne in obrambne politike, ki jih ponuja lizbonska pogodba, želi spodbuditi tesnejše sodelovanje med zadevnimi odbori Evropskega parlamenta in nacionalnih parlamentov ter parlamentarne skupščine Nata;
51. poziva Politično-varnostni odbor, da skupaj z Evropskim parlamentom vzpostavi mehanizem v zvezi z zaupnimi informacijami o nastajajočih krizah ali mednarodnih dogodkih, povezanih z varnostjo, ki je primerljiv z obstoječimi mehanizmi v več nacionalnih parlamentih držav članic EU in bi glede na stopnjo zaupnosti vključeval tako zaprte seje odborov kot seje Politično-varnostnega odbora ter imenovanih članov zadevnih odborov in pododborov;
52. poudarja, da bi moral Parlament še naprej pred začetkom vsake operacije EVOP (vključno z napotitvijo bojne skupine) sprejeti priporočilo ali resolucijo, in sicer ob tesnem posvetovanju z nacionalnimi parlamenti, da je stališče Evropskega parlamenta na voljo pred operacijo EVOP; meni, da bi bilo treba prilagoditi poslovnik Parlamenta, da se zagotovi prožnost, ko Parlament ni na plenarnem zasedanju ali se zdi, da je potrebna hitra napotitev, in dovoli njegovemu pristojnemu odboru, da v imenu Parlamenta sprejme takšno priporočilo ali resolucijo;
53. prosi Svet, naj v skupni ukrep, s katerim odobri operacijo EVOP, vključi sklicevanje na priporočilo ali resolucijo, ki jo je sprejel Parlament, in tako dokaže, da poskuša Svet za svoje zunanje ukrepe pridobiti dodatno demokratično legitimnost z odločitvami Parlamenta;

Odnosi med EU in Natom

54. obžaluje turško nasprotovanje uresničevanju strateškega sodelovanja med EU in Natom, ki temelji na sporazumu Berlin plus in ga presega; izraža zaskrbljenost zaradi negativnih posledic, ki jih to ima za varnost razmeščenega osebja EU, zlasti za misijo EUPOL v Afganistanu in misijo EULEX na Kosovem, ter Turčijo poziva, naj čimprej umakne to nasprotovanje;
55. meni, da se Evropska Unija in Nato medsebojno krepita, ter poziva k tesnem sodelovanju med njima;

o

o o

56. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, parlamentom držav članic, parlamentarni skupščini Nata ter generalnim sekretarjem Združeni

narodov, Nata, Afriške unije, OVSE, OECD in Sveta Evrope.

OBRAZLOŽITEV

14. decembra 2007 je Evropski svet povabil visokega predstavnika EU za skupno zunanjo in varnostno politiko, naj skupaj z Evropsko komisijo in v tesnem sodelovanju z državami članicami EU preuči izvajanje evropske varnostne strategije z namenom predlagati elemente za izboljšanje njenega izvajanja in po potrebi elemente za njeno dopolnitev, da bi te sprejel Evropski svet decembra 2008.

Poročevalec soglaša glede pomena te naloge in predlaga pripravo bele knjige EU, v kateri bi bil ocenjen doseženi napredek in pomanjkljivosti pri izvajanju evropske varnostne strategije, vključno s predlogi za izboljšanje in dopolnitev te strategije, kot so zbiranje izkušenj, pridobljenih v operacijah evropske varnostne in obrambne strategije, vzpostavljanje povezav med zunanjimi in notranjimi vidiki varnosti (boj proti terorizmu), varovanje meja in kritične infrastrukture, varnost oskrbe z energijo, posledice podnebnih sprememb in naravnih nesreč za civilno zaščito in koncept človekove varnosti. Bela knjiga bi morala vključevati tudi opredelitev skupnih evropskih varnostnih interesov in meril za začetek misij EVOP, določiti nove cilje za civilne in vojaške zmogljivosti, vključno s strukturami za nadzor in poveljevanje, ter posledice reformne pogodbe za EVOP in predloge za novo partnerstvo med EU in Natom.

Lizbonska pogodba

Lizbonska pogodba, podpisana 13. decembra 2007, prinaša večje novosti na področju EVOP, zlasti z okrepitevijo urada visokega predstavnika, uvedbo člena o medsebojni obrambni pomoči in s solidarnostno klavzulo ter z možnostjo oblikovanja stalnega strukturiranega sodelovanja. Evropski parlament si mora brez poseganja v nacionalne postopke ratifikacije prizadevati za tesno spremljanje izvajanja teh novosti in bi moral o njih razpravljati z nacionalnimi parlamenti EU.

Že obstoječe evropske večnacionalne sile, kot so Eurocorps, Eurofor, Euromarfor, evropske orožniške sile, špansko-italijanske amfibijske sile, evropska zračna skupina, evropska zračna usklajevalna celica v Eindhovnu, večnacionalni usklajevalni center za ladijske prevoze v Atenah (AMSCC) ter vse sile in strukture, ki jih je mogoče uporabiti za operacije EVOP, bi bilo mogoče združiti pod okriljem EU prek stalnega strukturiranega sodelovanja, kakršno je predvideno v lizbonski pogodbi.

Civilno krizno upravljanje in civilna zaščita

1. januarja 2008 je bil postavljen novi civilni glavni cilj 2010 z namenom upoštevanja izkušenj, pridobljenih iz začetih misij EVOP, in kot sredstvo za izboljšanje kakovosti nacionalnega osebja in sredstev, ki se dajo na razpolago civilnim misijam EVOP.

Oblikovanje civilnih zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij (CPCC) v okviru sekretariata Sveta bo civilni ustreznik operativnemu štabu EU in bo bistveno za zagotavljanje pomoči in podpore pri načrtovanju in izvajanju civilnih misij EVOP.

V EU je namreč prišlo do premika od združenega civilno-vojaškega pristopa do kriznega upravljanja, ki ima za posledico skupne civilno-vojaške operacije, k združljivi, vendar ločeni

liniji odločanja in odgovornosti za vojaške operacije in civilne misije EVOP. Poročevalec soglaša s tem novim pristopom, saj preprečuje strahove, da bi bile civilne misije EU pod vojaško linijo poveljevanja, in ohranja uravnotežen civilno-vojaški pristop h kriznemu upravljanju.

Države članice bi morale po zgledu Finske zbrati svoje pristojne nacionalne organe, da bi določile nacionalne akcijske načrte, kar zadeva njihov mogoč prispevek za civilne misije EVOP, vključno z oblikovanjem postopkov za zavarovanje poklicnih obojnikov udeležencev v tovrstnih misijah.

Kar zadeva civilno zaščito, bosta revizija odločbe Sveta o vzpostavitvi mehanizma Skupnosti za civilno zaščito in vzpostavitev novega finančnega instrumenta za civilno zaščito izboljšala mobilizacijo in usklajevanje civilne zaščite v primeru hujših izrednih razmer v EU ali zunaj nje. Poročevalec vseeno poziva Komisijo in Svet, naj posvetita več pozornosti in predanosti temu področju, kjer se stikajo civilna zaščita, humanitarna pomoč, varnostna politika in okolje.

Človekova varnost in varnostna razsežnost razvojne politike

19. novembra 2007 je prišlo do prvega skupnega srečanja obrambnih ministrov in ministrov za razvoj EU, kar je bil pomemben korak pri spopadanju s težavami, s katerimi se srečujejo države v razvoju, ter pri povečevanju skladnosti in doslednosti kratkoročnih ukrepov EU na področju varnosti ter dolgoročnih ukrepov na področju razvoja zadevnih držav.

Koncept človekove varnosti je bistveno načelo v središču evropske varnostne strategije, ki – ko se dopolnjuje z načelom „odgovornosti za zaščito“ – EU zagotavlja močne politične smernice za odločanje o tem, ali naj posreduje, in čvrst političen mandat, ki ji omogoča učinkovito posredovanje pri krizah.

Svet je v skladu z mednarodnim pravom odgovoren zagotoviti, da je vse civilno in vojaško osebje popolnoma usposobljeno v skladu z mednarodnimi humanitarnimi standardi ter da se ustrezne smernice revidirajo in razvijajo, da se zagotovi spoštovanje lokalnega prebivalstva, kultur in enakosti spolov. Na položaje v skupni zunanji in varnostni politiki/EVOP na vseh ravneh, tudi v misijah EVOP, bi bilo treba imenovati več kandidatov.

Razorožitev, demobilizacija in ponovno vključevanje bi morali biti sestavni del operacij EVOP. V mandat operacij EVOP bi bilo treba, kadarkoli bi bilo to mogoče, vključiti uničenje ali varno hrambo orožja, da se prepreči nezakonito trgovanje s tem orožjem, kar so pokazale izkušnje misije Nata SFOR/EUFOR Althea iz Bosne.

Transport, komunikacije in obveščevalna dejavnost

Zamuda pri dobavi letala A400M za humanitarni in vojaški prevoz na dolge razdalje ter pomanjkanje razpoložljivih in operativnih helikopterjev za prevoz na kratke razdalje sta resni oviri za uspešnost operacij EVOP in humanitarnih dejavnosti. Spodbujale se bodo pobude, kot je strateški zračni most SALIS (ang. *Strategic Airlift Interim Solution*) in delo Evropske obrambne agencije na področju strateškega transporta.

Francosko-nemški projekt težkega transportnega helikopterja bi bil lahko koristen tudi za EU,

če bi ga razširili na druge zainteresirane evropske države. Poročevalec se zaveda večplastnih razlogov za pomanjkanje razpoložljivih in operativnih helikopterjev, kar je povezano predvsem z visokimi stroški ur letenja in vzdrževanja. Zato poročevalec meni, da bi lahko države članice predvidele povečanje obrambnih odhodkov z namenom, da bodo lahko učinkovito uporabljale pridobljene helikopterje.

Kar zadeva komunikacije – projekt Evropske obrambne agencije za programsko definirane zveze utegne izboljšati komunikacije med civilnimi in vojaškimi organi v primeru izrednih razmer.

Kar zadeva obveščevalno dejavnost – države članice bi lahko povečale izmenjavo obveščevalnih podatkov prek skupnega situacijskega centra EU, zlasti glede novih groženj, ki jih evropska varnostna strategija ne zajema, kot je zanesljivost oskrbe z energijo in varnostne posledice podnebnih sprememb.

Vojaške zmogljivosti

Bojne skupine so instrument, ki pomaga državam članicam preoblikovati njihove oborožene sile, okrepiti interoperabilnost in začeti vzpostavljati skupno strateško kulturo na področju obrambe. Za operacije EVOP pa bojne skupine niso bile še nikoli uporabljene. Obenem pred operacijami ESDP nastopijo zapleteni postopki oblikovanja sil, ki pogosto povzročajo zamude pri njihovi napotitvi. Svet bi moral zato preučiti možnosti, da prepreči neučinkovite in sporne postopke oblikovanja sil.

Dodatna ovira je sedanja raznovrstnost pri usposabljanju in opremi med različnimi oboroženimi silami držav članic EU. V korist EVOP bi si bilo treba zato prizadevati za vedno večje usklajevanje na ravni EU. Pozitiven korak naprej bi bil vojaški program Erasmus, ki bi zajemal skupno usposabljanje za vojaške osebe, ki bi jih bilo mogoče napotiti na operacije EVOP.

Kar zadeva vojaške strukture, bi bilo treba, za izboljšanje učinkovitosti izvajanja vojaških operacij EVOP, v okviru operativnega centra EU oblikovati stalne načrtovalne in operativne zmogljivosti EU.

Financiranje misij EVOP

Operacije EVOP lahko od EU zahtevajo hitre odločitve. Za civilne misije EVOP, ki se financirajo iz proračuna EU za skupno zunanjo in varnostno politiko, bi lahko Svet in Komisija predlagala Evropskemu parlamentu prožne postopke javnih naročil za misije EVOP, ki bi združevali prožnost in parlamentarni nadzor. Poleg tega bi lahko Svet z Evropskim parlamentom začel dialog o možnostih premestitve mehanizma Athena v okvire proračuna za skupno zunanjo in varnostno politiko, pri čemer se ohrani prožnost, ki jo zagotavlja ta mehanizem.

EVOP in parlamentarni nadzor

Nadzor Parlamenta nad operacijami EVOP je pomemben in bi moral dopolnjevati nadzor, ki ga izvajajo nacionalni parlamenti držav članic EU, ne pa mu škoditi.

Evropski parlament bo še naprej sprejemal priporočila ali resolucije pred začetkom operacij EVOP (vključno z napotitvami bojne skupine), in sicer v tesnem posvetovanju z nacionalnimi parlamenti, da se tem operacijam zagotovi demokratična legitimnost.

Zaradi prožnosti in za primere, ko Parlament nima plenarnega zasedanja, bi bilo mogoče prilagoditi njegov poslovnik, da se pristojnemu odboru dovoli sprejetje takšnega priporočila ali resolucije v imenu Parlamenta. Svet bi se potem lahko v skupnem ukrepu, s katerim bi odobril operacijo EVOP, skliceval na priporočilo ali resolucijo, ki jo je sprejel Evropski parlament, in tako dokazal, da poskuša za svoje zunanje ukrepe pridobiti dodatno demokratično legitimnost.

MANJŠINSKO MNENJE

v skladu s členom 48(3) Poslovnika,
Konfederalna skupina Evropske združene levice – Zelene nordijske levice

Poročilo spodbuja številna dogajanja na področju evropske vojaške politike, ki pomenijo nadaljnjo militarizacijo EU.

Utemeljeno je na napačnih domnevah, na primer:

- poudarja zelo tesno sodelovanje med EU in Natom na vseh področjih, eden od primerov je ISAF/EUPOL v Afganistanu;
- pozitivno govori o lizbonski pogodbi, ki uvaja številne nadaljnje smeri razvoja na vojaškem področju, obenem pa spregleda, da lizbonska pogodba ni bila ratificirana;
- v poročilu o EVOP opozarja na Iran, kar ni primerna povezava; domneva, da Iran razvija jedrsko orožje in pozdravlja zaostroitev sankcij Združenih narodov, ki imajo nasprotni učinek;
- spodbuja več vojaških projektov in pozitivno govori o evropski agenciji za oborožitev (EDA);
- bojne skupine EU opisuje tako, da spodbuja njihovo uporabo;
- Eurocorps hoče oblikovati kot stalne enote pod poveljstvom EU;
- pozitivno kaže na „obrambni sveženj“ Komisije, ki bo pomenil povečanje oboroževanja in izvoza orožja;
- dejansko podpira lasten vojaški proračun EU;
- policijske misije vključuje v civilne misije;
- spodbuja „koncept človekove varnosti“, ki se vedno pogosteje uporablja za legitimacijo vojaškega posredovanja.

Jaromír Kohlíček, Erik Meijer, Willy Meyer Pleite, Athanasios Pafilis, Tobias Pflüger

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	6.5.2008
Izid končnega glasovanja	+: 48 -: 4 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Christopher Beazley, Angelika Beer, Colm Burke, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Bronisław Geremek, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Paşcu, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Samuli Pohjamo, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Kristian Vigenin, Jan Marinus Wiersma, Luis Yañez-Barnuevo García, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Laima Liucija Andrikiienė, Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Carlo Fatuzzo, Marie Anne Isler Béguin, Erik Meijer, Rihards Pīks, Wojciech Roszkowski, Inger Segelström, Adrian Severin, Jean Spautz, Karl von Wogau